

43. заседание

Срѣда, 13 февруарий 1929 година

(Открито отъ подпредседателя В. Димчевъ, въ 16 ч. 40 м.)

Председателствуващъ В. Димчевъ: (Звъни) Обявявамъ заседанието за открито. Има нужното число народни представители, за да се счита заседанието законно.

(Отъ заседанието отсъствуватъ следнитъ народни представители: Йорданъ Абаджиевъ, Мито Аврамчовъ, Любомиръ Айвазовъ, Драгомиръ Апостоловъ, Никола Аретовъ, Христо Баевъ, Милко Бечевъ, Димитъръ Богдановъ, Иванъ Бомбевъ, Борисъ Наконъ Божковъ, Стефанъ Бояджиевъ, Никола Бурмовъ, Димитъръ Бъровъ, Вълчо Даскаловъ Вълчовъ, Павелъ Георгиевъ, Стойчо Георгиевъ, Страшимиръ Георгиевъ, Димитъръ Гичевъ, Димитъръ Грънчаровъ, Георги Губидѣльниковъ, Георги Т. Данаиловъ, Панайотъ Данчевъ, Борисъ Димевъ, Стефанъ Димитровъ, Момчо Дочевъ, Димитъръ Дрънски, д-ръ Никола Думановъ, д-ръ Цвѣтанъ Дяковъ, Георги Енчевъ, Трифонъ Ерменковъ, д-ръ Димо Желѣзовъ, Димитъръ Ивановъ II, Христо Илиевъ, Иванъ Казанджиевъ, Христо Калайджиевъ, Христо Калфовъ, Панайотъ Тинчевъ Калчевъ, Димитъръ Каранешевъ, Левъ Кацковъ, Тодоръ Кожухаровъ, Еню Колевъ, Иванъ Колевъ, Гето Кръстевъ, Кузманъ Куневъ, Кънчо Кънчевъ, Теодоси Кънчевъ, Григоръ Коцевъ Лазаровъ, Иванъ Лѣкарски, Хинекъ Майеръ, Александъръ Малиновъ, Милу Милевъ, Петъръ Миновъ, Йорданъ Мирчевъ, Василъ Митевъ, Добри Митевъ, Генко Митовъ, Запрянъ Миховъ, Никола Мушановъ, Радко Начевъ, Иванъ Петровъ Недѣлковъ, Димитъръ Нейковъ, Тодоръ Димовъ Некезовъ, Александъръ Неновъ, д-ръ Борисъ Николовъ, Петко Палиевъ, Аврамъ Стояновъ Петровъ, Александъръ Пиронковъ, Проданъ Поповъ, Първанъ Първановъ, Георги Пъчевъ, Александъръ Ралоловъ, Георги Семерджиевъ, Кирилъ Славовъ, Боянъ Смиловъ, Никола Стамболиевъ, Христо Стояновъ, д-ръ Владимиръ Такевъ, Ангелъ Узунъ, д-ръ Йосифъ Фаденхехтъ, Методи Храновъ, Иванъ Христовъ, Кирко Цвѣтковъ Христовъ, Петъръ Цуцумановъ, д-ръ Никола Чирпанлиевъ, Маринъ Шиваровъ, Петъръ Якимовъ, Теню Янѣзовъ, Сотиръ Яневъ, Илия Януловъ и Иванъ п. Янчевъ)

Съобщавамъ на Събранието, че председателството е разрешило отпускъ на следнитъ народни представители:

На г. Василъ Игнатовъ — 4 дни;
На г. Недѣлчо Топаловъ — 1 день;
На г. Владимиръ Христоуловъ — 6 дни;
На г. Христо Баевъ — 3 дни;
На г. Йорданъ Абаджиевъ — 3 дни;
На г. Борисъ Ецовъ — 1 день;
На г. Димитъръ Гичевъ — 3 дни;
На г. Георги Губидѣльниковъ — 1 день;
На г. Кръстю п. Цвѣтковъ — 2 дни;
На г. Кузманъ Куневъ — 2 дни;
На г. Кирко Цвѣтковъ Христовъ — 2 дни;
На г. Проданъ Поповъ — 2 дни;
На г. Иванъ Харизановъ — 1 день;
На г. Иванъ п. Янчевъ — 1 день;
На г. Иванъ Кирпиковъ — 1 день;
На г. Страшимиръ Георгиевъ — 3 дни;
На г. Тодоръ Димовъ Некезовъ — 2 дни;
На г. Иванъ Колевъ — 2 дни;
На г. Никола Стамболиевъ — 2 дни;
На г. Сотиръ Яневъ — 1 день;
На г. Любомиръ Айвазовъ — 1 день;
На г. Хинекъ Майеръ — 2 дни;

На г. Петъръ Цвѣтковъ — 4 дни;
На г. Панайотъ Тинчевъ Калчевъ — 3 дни;
На г. Милу Милевъ — 3 дни;
На г. Христо Илиевъ — 3 дни;
На г. Георги Пъчевъ — 1 день;
На г. Никола Аретовъ — 2 дни и
На г. Вълчо Даскаловъ Вълчовъ — 2 дни.

Следва да се разреши отпускъ отъ Събранието на следнитъ народни представители, които сѣ се ползували досега съ повече отъ 20 дни отпускъ:

На г. Петъръ Гаговъ — 1 день;
На г. д-ръ Димо Желѣзовъ — 4 дни;
На г. Христо Стояновъ — 4 дни и
На г. Борисъ Наконъ Божковъ — 3 дни.

Които сѣ съгласни да имъ се разреши исканиятъ отпускъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Пристъпваме къмъ първата точка отъ дневния редъ — одобрение предложението за освобождаване Държавната печатница отъ мито, данъци, такси и берии за внасянитъ отъ нея презъ 1929 г. машини, тѣхнитъ части, консомативни материали и пособия.

Моля г. секретаря да прочете предложението.

Секретаръ Д. Мангъровъ (д. сг): (Прочита изцѣло предложението, заедно съ мотивитъ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 70)

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които одобряватъ предложението за освобождаване Държавната печатница отъ мито, данъци, такси и берии за внасянитъ отъ нея презъ 1929 г. машини, тѣхнитъ части, консомативни материали и пособия, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 36)

Пристъпваме къмъ втората точка отъ дневния редъ — първо четене законопроекта за измѣнение и допълнение на нѣкои членове отъ закона за лицата.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта.

Секретаръ Д. Мангъровъ (д. сг): (Прочита изцѣло законопроекта, заедно съ мотивитъ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 69)

Председателствуващъ В. Димчевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Ради Василевъ.

Р. Василевъ (д. сг): Наредбата на чл. 112 е отъ характеръ такъвъ, че тя трѣбва да бѣде къмъ ония наредби за недействителността на актове, за унищожаемостта на сдѣлките, които сѣ предвидени въ чл. чл. 205, 206 и 207 и следующитъ отъ закона за задълженията и договоритъ. Въ тия членове на закона за задълженията и договоритъ е казано кога една сдѣлка се счита за недействителна, за унищожаема по право. Между другитъ сдѣлки сѣ предвидени и сдѣлките, извършени отъ хора, когато сѣ били въ състояние да бѣдатъ поставени подъ запрещение, макаръ за прещението да е настѣпило по-сетне. Бихъ желалъ въ комисията да се види, дали мѣстото на наредбата на чл. 112 не е въ закона за задълженията и договоритъ. Споредъ мене, тя не бива да бѣде въ закона за лицата.

— Това е бележката, която искахъ да направя.

Председателстващ В. Димчев: Има думата народният представител г. Величко Кознички.

В. Кознички (нац. л): (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! И азъ поддържамъ мнението на г. Ради Василевъ, че мѣстото на разпоредбата на чл. 112 не е въ закона за лицата, че тя е за другале и че, когато законопроектътъ отиде въ комисията, азъ предполагамъ, че тази наредба ще бѣде заличена, като г. министърътъ на правосъдието ще внесе надлежния законопроектъ за измѣнението на съответния членъ отъ закона за задълженията и договоритѣ, кждето е мѣстото на тази разпоредба.

Азъ искамъ да спра вашето внимание върху чл. 145, въ който се говори за обявяването на децата, добити отъ незаконно съжителство. Обикновено родителитѣ сж длъжни да обявятъ това сами, но, ако тѣ това не го направятъ, казано е въ законопроекта, че могатъ да го направятъ други вмѣсто майката — бащата е изключенъ — ако за това съществува автентиченъ актъ отъ майката, че тя е съгласна. Какъвъ е този автентиченъ актъ и какво трѣбва да се разбира подъ него — това трѣбва да ни бѣде пояснено отъ г. министра на правосъдието и впоследствие да бѣде ясно редактиранъ чл. 145 отъ комисията. Кой е този автентиченъ актъ, съ който други лица, които обявяватъ за незаконната рожба на една майка, ще удостовѣрятъ въ общината, че тя е съгласна за това? Това се нуждае отъ известно пояснение и азъ се надявамъ, че г. министърътъ на правосъдието ще го направи.

По другитѣ параграфи на законопроекта нѣма какво да кажа. Искамъ да спра вниманието на почитаемото правителство върху необходимостта да бѣде внесенъ законопроектъ по материята за разторгване на браковетѣ. Екзархийскиятъ уставъ, който разпореджа за разторгването на браковетѣ, е вече много старъ, той е отживѣлъ своето време, пълненъ е съ недостатѣци и, следователно, трѣбва да бѣде измѣненъ съ целъ да се дадатъ по-голѣми улеснения за освобождаването на съпрузитѣ единъ отъ другъ, когато животътъ имъ е несъвѣстимъ, невъзможенъ. Ставатъ много скандални работи и много голѣми злоупотребления при разторгването на браковетѣ, които трѣбва да бѣдатъ отстранени. Екзархийскиятъ уставъ е отъ времето на покойния д-ръ Стоиловъ, отъ управлението на народницитѣ и оттогава насамъ никой не е барналъ нищо въ него. Всѣки е съглеждалъ недостатѣцитѣ въ него, обаче никой не се е заинтересувалъ да го измѣни.

Азъ мисля, че правителството трѣбва да се занимае и съ въпроса: не е ли време разторгването на браковетѣ да става отъ надлежнитѣ сѣдилища, кждето справедливостта ще бѣде много по-голѣма, дето съпрузитѣ могатъ по-добре да се защитятъ, дето по-компетентни лица могатъ да се произнесатъ за тѣхната сѣжба. Това е въ всѣки случай единъ голѣмъ въпросъ, по който азъ съмъ говорилъ, когато за пръвъ пътъ станалъ народенъ представителъ въ XIII-то обикновено Народно събрание. Още тогава пръвъ азъ заявихъ въ Народното събрание, че въ духовнитѣ сѣдилища трѣбва да се допустятъ адвокати, които да представляватъ странитѣ, за да може да се надникне въ тия духовни сѣдилища и да се види какво се прави, защото всичко тамъ се върши по комшийски начини. Макарь и много късно, възприе се въ духовнитѣ сѣдилища да се допускатъ адвокати. Това е една стѣпка напредъ, но, споредъ менъ, тя не е достатѣчна. Новото време създаде нови условия, хората сж свършено други и ние трѣбва да се съобразяваме съ тия условия и да пригледимъ нашия животъ къмъ тѣхъ, както това става другале. Макарь и въпросътъ да е много сложенъ и отъ много деликатно естество, струва ми се, че уважаемиятъ г. министъръ на правосъдието ще се интересува за него и ще направи една крачка напредъ въ това направление.

Председателстващ В. Димчев: Други записани нѣма. Има думата г. министърътъ на правосъдието.

Министъръ д-ръ Т. Кулевъ: Г. г. народни представители! Съображенията, които сж ме накарали да внеса настоящия законопроектъ, сж изложени подробно въ мотивитѣ къмъ законопроекта. Отъ прочитането имъ вие сте се убедили, че измѣненията и допълненията, които азъ предлагамъ да се направятъ на нѣкои членове отъ закона за лицата, сж намерени, необходими и много целесъобразни. Тѣ сж раздѣлени на нѣколко категории. Отъ преждеговорившитѣ се засегнаха само две отъ измѣненията на закона; едното се отнася до чл. 112, а другото —

до чл. 145. Измѣнението на чл. 112 цели да се даде една по-ясна редакция на този членъ, за да стане ясенъ смисълътъ, разумътъ на тази разпоредба. Обаче, що се отнася до това, дали мѣстото на този членъ е въ закона за лицата или въ другъ законъ — въпросъ, който се повдигна отъ г. Ради Василевъ и отъ г. Кознички — този въпросъ, разбира се, комисията ще го пресени и, ако намѣри, че тѣхното предложение е умѣстно, може този членъ да се помѣсти тамъ, кждето му е мѣстото.

Н. Пждаревъ (д. ср): Той може да си стои въ закона за лицата, обаче измѣнението, което правите, ограничава постановленията на чл. 112.

Министъръ д-ръ Т. Кулевъ: Не. Азъ ще ви процитирамъ измѣнението и ще направя сравнение съ съществуващия текстъ, за да видите, че се касае до една редакционна поправка, която се налага, защото сегашната редакция на чл. 112 е несъобразна съ българския езикъ. Казано е така: (Чете) „Актоветѣ, които сж извършени преди запрещението, могатъ да бѣдатъ унищожени, ако причината за запрещението е съществувала въ времето, когато тѣзи актове сж били извършени“ — и следъ това идва неправилиятъ граматически изразъ — „и всѣкога, когато естеството на договора, голѣмата повреда, която произлиза или може да произлѣзе отъ него за запрещения, или есѣко друго обстоятелство, което установява недобросъвѣстността на оня, който е сключилъ договора съ него“. А пъкъ сега, споредъ предлаганото отъ менъ измѣнение, редакцията на чл. 112 гласи: (Чете) „Актоветѣ, които сж извършени преди запрещението, могатъ да бѣдатъ унищожени, ако причината за запрещението е съществувала въ времето, когато тѣзи актове сж били извършени“ — дотукъ е сжщото — „и то, ако отъ естеството на договора, отъ голѣмата повреда, която произлиза или може да произлѣзе отъ него за запрещения, или отъ всѣко друго обстоятелство, се установява недобросъвѣстността на оня, който е сключилъ договора съ запрещения“.

Н. Пждаревъ (д. ср): Значи, поставятъ се условия — не всѣкога.

Министъръ д-ръ Т. Кулевъ: Смисълътъ на закона е, че освенъ първото условие трѣбва да има и другитѣ условия, които следватъ. Това е то. Само първото условие плусъ другитѣ условия, които се визиратъ въ този членъ, даватъ основание да се унищожаватъ тия актове за запрещение. Съ това се вънася яснота. Къмъ стария текстъ на чл. 112 следъ думитѣ „когато тѣзи актове сж били извършени“ се прибавятъ думитѣ „и то, ако отъ естеството на договора, отъ голѣмата повреда, която произлиза или може да произлѣзе отъ него за запрещения, или отъ всѣко друго обстоятелство, се установява недобросъвѣстността на оня, който е сключилъ договора съ запрещения“. Става само по-ясенъ смисълътъ на чл. 112, вложенъ отъ законодателя въ него.

Н. Пждаревъ (д. ср): „Всѣкога“ е по-ясно.

Министъръ д-ръ Т. Кулевъ: Не. Шомъ се казва „или отъ всѣко друго обстоятелство“, е по-ясно. Тѣй, както е казано въ сега съществуващия чл. 112, „и всѣкога“, „или всѣко друго обстоятелство“ — то не е ясно на български езикъ, то е една нетърпима тафлалогия. Тѣй, както е казано сега „или отъ всѣко друго обстоятелство“, се обхващатъ всички случаи.

Нѣкой отъ сговориститѣ: Всички актове унищожаватъ ли сж?

Министъръ д-ръ Т. Кулевъ: За да може единъ актъ да бѣде унищоженъ, се искатъ две условия, първо, актътъ да е извършенъ преди запрещението. Въ новия чл. 112 е казано: (Чете) „Актоветѣ, които сж извършени преди запрещението, могатъ да бѣдатъ унищожени, ако причината за запрещението е съществувала въ времето, когато тѣзи актове сж били извършени, и то, ако отъ естеството на договора, отъ голѣмата повреда, която произлиза или може да произлѣзе отъ него за запрещения, или отъ всѣко друго обстоятелство, се установява недобросъвѣстността на оня, който е сключилъ договора съ запрещения“. Въпросътъ е за недобросъвѣстността на оня, който е унищожилъ договора. Така че наредбата никакъ не се стѣснява, а й се дава ясенъ смисълъ. Най-после този въпросъ ще го обмислимъ въ комисията и, ако има нѣщо, което да

измѣнява или стѣснява смисъла на сега съществуващия чл. 112, ще се има това предъ видъ.

И. Хрелопановъ (д. сг): Имаме касационна практика.

Министъръ д-ръ Т. Кулевъ: И нея сме имали предъ видъ.

Другиятъ членъ е чл. 145. И тукъ не се внася нѣкакво измѣнение по същество, а се прави само едно измѣнение въ редакцията, за да се придаде по-голямъ смисълъ и да се избѣгне едно повторение. Въ чл. 145 отъ сега действащия законъ се казва: (Чете) „Ако раждането е отъ незаконно съжитие, обявяването не може да съдържа, освенъ името, презимето, занятието и мѣстожителството на родителя или на родителитѣ, които обявяватъ раждането“. Значи, посочва се само името, презимето, занятието и мѣстожителството. Сѣщото е и въ § 17 отъ законопроекта, кждето се казва: (Чете) „Ако раждането е отъ незаконно съжитие, обявяването трѣбва да съдържа сведенията, показани въ предидущия членъ, само за родителя или родителитѣ, които обявяватъ раждането“. А тия сведения сѣ посочени въ преходния чл. 144 отъ закона, който гласи: (Чете) „Ако раждането е отъ законно съжитие, обявяването трѣбва, освенъ това, да съдържа името, презимето, занятието и мѣстожителството на бащата и на майката“. А сега, споредъ измѣнения чл. 145, сѣщитѣ сведения трѣбва да се съдържатъ въ обявяването и за родителя, който обявява раждането отъ незаконно съжителство.

Съ втората алинея на § 17 се прави сѣщото съкращение. Тамъ се казва: (Чете) „Когато въ горния случай обявяването е направено отъ други лица, сѣщитѣ сведения се показватъ за майката, ако става явно отъ автентиченъ актъ, че тя е съгласна за това“. Сѣщиятъ смисълъ има и сега действащата наредба, само че сега, споредъ мене, се внася една по-голяма яснотъ и се избѣгва повторение на казани въ по-горни членове нѣща. Но и тукъ пакъ ще се види, дали се стѣснява съ нѣщо разумътъ на чл. 145 отъ сега действащия законъ. Комисията ще прецени това и ще се даде друга, по-сполучлива редакция, ако тя намѣри, че редакцията, която азъ давамъ, е несполучлива.

Н. Пждаревъ (д. сг): Този законопроектъ миналъ ли е презъ кодификационната комисия?

Министъръ д-ръ Т. Кулевъ: Да, всички тия измѣнения сѣ минали презъ нея, тя ги е прегледала.

Азъ ще моля г. г. народнитѣ представители да приематъ законопроекта по принципъ, да се изпрати той въ комисията по Министерството на правосъдието и тамъ, ако се намѣри за нужно, ще се внесатъ нѣкои поправки.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Ще пристѣпимъ къмъ гласуване.

Който приема на първо четене законопроекта за измѣнение и допълнение на нѣкои членове отъ закона за лицата, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Пристѣпваме къмъ точка трета отъ дневния редъ — първо четене законопроекта за допълнение на чл. 808 отъ търговския законъ.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта.

Секретаръ Д. Мангъровъ (д. сг): (Прочита законопроекта изцѣло, заедно съ мотивитѣ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 71)

Председателствуващъ В. Димчевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Иванъ Харизановъ.

И. Харизановъ (д. сг): (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Настоящото законодателно предложение, което е внесено отъ менъ, визиращо чл. 808 отъ търговския законъ, който се отнася до материята за несъстоятелността. Поводъ да внесе това предложение за измѣнение на чл. 808 отъ търговския законъ ми дадоха нѣколкото случаи въ Търновския окръгъ, които обсъдихме съ нѣкои представители на юридическата мисълъ тукъ, въ нашия Парламентъ, и счетохме, че е необходимо и полезно да стане една корекция на този членъ отъ търговския законъ.

Касае се за онова положение, което е визирано въ този членъ, споредъ който при случай на несъстоятелностъ се прилагатъ наказателни санкции за всички неограничени членове на събирателнитѣ и командитни дружества, независимо отъ това, дали тѣ сѣ членове въ управителния

сѣветъ или не сѣ такива. Въ духа на основнитѣ принципи на правото, по силата на които всѣки трѣбва да отговаря за своитѣ лични действия, и въ пълно съгласие съ модерното законодателство въ разнитѣ страни въ Европа, главно въ Германия, кждето е въведено това измѣнение, азъ, заедно съ много приятели, които сѣ подписали това предложение, следъ като се съвещавахме, счетохме, че трѣбва да се освободятъ отъ наказателна санкция ония членове на едно дружество, което е обявено въ несъстоятелностъ, които не сѣ били членове на управителния сѣветъ на това дружество. Както знаете, наказателната санкция, освенъ гражданската отговорностъ, е и лишаването отъ граждански и политически права. Съ това измѣнение, което предлагаме, ние искаме да бждатъ освободени отъ лишаване отъ граждански и политически права ония членове на дружество, обявено въ несъстоятелностъ, които не сѣ били членове на управителния сѣветъ на това дружество, като, обаче, гражданската отговорностъ остава да съществува.

Както ви казахъ, поводъ за това измѣнение въ закона сѣ ми дали нѣколко случая отъ Търновския окръгъ, които наистина сѣ покъртителни. Случаитѣ сѣ 5—6, но азъ ще ви цитирамъ два, за да видите, че наистина такава едно измѣнение въ закона повелително се налага. Има случай, когато едно дружество е обявено въ несъстоятелностъ и, по силата на сега действащия законъ, следъ смъртта на бащата, като членове на дружеството, оставатъ майката и малолѣтното дете, и последното, по силата на решението за несъстоятелността, споредъ този членъ отъ закона, е лишено отъ граждански и политически права само затова, защото е фигурирало като членъ на това дружество, обявено въ несъстоятелностъ. Има случай, когато отъ четирима братя, които образуватъ едно дружество, единиятъ е малолѣтенъ, следва въ чужбина и при обявяване на дружеството въ несъстоятелностъ той, безъ да е участвувалъ въ управлението на това дружество, е сѣщо така лишенъ отъ граждански и политически права и, макаръ да е свършилъ медицина, не може да упражнява професията си.

Въ съгласие, както казахъ, съ нѣколко приятели юристи и съ пълното съгласие и одобрение на г. министра на правосъдието, ние предлагаме това измѣнение на закона, като казваме, че остава въ сила гражданската отговорностъ за всички, които сѣ членове на дружествата, обявени въ несъстоятелностъ, а се освобождаватъ само отъ лишаване отъ граждански и политически права ония, които не сѣ били членове на управителния сѣветъ на такива дружества. Това е въ съгласие съ германското законодателство и съ основнитѣ положения на правната наука, която предвижда отговорностъ и наказателни санкции на отделни хора само за тѣхнитѣ действия.

Това е смисълътъ на предложението.

В. Кознички (нац. л): Значи то се отнася и за минало време.

И. Харизановъ (д. сг): Безспорно, да.

Моля почитаемото народно представителство да одобри това законодателно предложение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Има думата г. министърътъ на правосъдието.

Министъръ д-ръ Т. Кулевъ: Г. г. народни представители! Азъ по принципъ си дадохъ съгласието за този законопроектъ. Наистина мотивитѣ, които се изтъкнаха, заслужаватъ преценката на народнитѣ представители. Но азъ ще препорѣчамъ, този законопроектъ, ако бжде приетъ по принципъ, да отиде въ комисията, която да се занимае съ неговата редакция, за да не се даде възможностъ чрезъ заобикаляне и чрезъ подставени лица фактическитѣ управители на дружеството да изключватъ, когато то бжде обявено въ несъстоятелностъ. Споредъ менъ, ще трѣбва да се даде такава редакция на това допълнение на чл. 808 отъ търговския законъ, щото фактическитѣ управители да не могатъ чрезъ подставени лица да избѣгватъ отъ наказателнитѣ санкции на закона.

Смѣтамъ, че по принципъ законопроектътъ може да бжде приетъ и изпратенъ въ комисията за проучване и преценка и за да му се даде надлежната редакция.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Който приематъ на първо четене законопроекта за допълнение на чл. 808 отъ търговския законъ, като се изпрати въ надлежната коми-

сия за разглеждане, моля, да вдигнат ръка. Болшинство, Събранието приема.

Пристъпваме към четвърта точка от дневния ред: първо четене на законопроекта за изплащане 60% от стойността на доставените през 1922/1923 г. материали за нуждите на железниците от фирмите: Гебрюдер Бессел — графитни поти, Унгария — Белгийска Металургическа Фабрика — резервни части за локомотиви и Вестфалска Холцшраубен Фабрика Гердес — разни видове болтове, гайки и пр.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретарь Д. Мангъргов (д. сг): (Прочита законопроекта изцяло, заедно с мотивите към него — вж. прил. Т. I, № 56).

Председателстващ В. Димчев: Има думата народният представител г. Никола Пждарев.

Н. Пждарев (д. сг): Г. г. народни представители! Въпросът, който се повдига с този законопроект, може да бъде правилно разрешен, ако в комисията се дадат обяснения по хода на доставките, като самият този частичен въпрос се свърже с някои по-обща въпроси по доставките. И аз съмтам, че в парламентарната комисия всички тези пояснения ще се дадат, за да бъдем наясно, когато ще приемаме законопроекта на второ четене. По принцип не можем да откажем да го приемем, обаче, когато ще се проучат въпросите в подробности от парламентарната комисия, тогава ще видим и в подробности какви измънения могат да станат на второ четене и дали изобщо тия постановления на законопроекта могат да бъдат приети.

Председателстващ В. Димчев: Има думата г. министърът на железниците.

Министър Р. Малжаров: Съгласен съм с предложението на г. Пждарева и моля да се приеме законопроектът на първо четене, след което да се изпрати в комисията, гдето ще бъдат представени всички дъла, както това, така и ония, които са били гласувани по-рано с закона от 1922 г. Това е една ликвидация останала от преди мене, защото заведената от мене практика в Министерството на железниците е да се извършва ликвидация.

Н. Пждарев (д. сг): Много министри отказаха такава ликвидация, г. министре!

Председателстващ В. Димчев: Моля, които са за приемането на първо четене и изпращането в надлежната комисия прочетения законопроект, да вдигнат ръка. Болшинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка пета от дневния ред: одобряване предложението за освобождаване от митни бери пратки за ромънската, италианската и чехословашката легации.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретарь Д. Мангъргов (д. сг): (Прочита предложението изцяло, заедно с мотивите към него — вж. прил. Т. I, № 59.)

Председателстващ В. Димчев: Които приемат прочетеното предложение, моля, да вдигнат ръка. Болшинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 37)

Пристъпваме към точка шеста от дневния ред: второ четене проекта за тълкувателен закон към чл. 690 от търговския закон — продължение разискванията.

Министър д-ръ Т. Кулев: Понеже г. докладчикът на законопроекта отсъства, последният не ще може да се разглежда.

Председателстващ В. Димчев: Пристъпваме към точка седма от дневния ред — трето четене на законопроекта за народното здраве.

Понеже г. министър-председателят и министър на вътрешните работи и народното здраве тоже отсъства, отлага се разглеждането и на тая точка от дневния ред.

Пристъпваме към точка осма от дневния ред — одобряване предложението за ратификация на международната конвенция за защита на авторското право върху литературни и художествени произведения.

Понеже г. министърът на народното просвещение отсъства, отлага се разглеждането и на тая точка от дневния ред.

Пристъпваме към точка девета от дневния ред — одобряване предложението за освобождаване от вносни митни бери някои материали и предмети за нуждите на общински, културно-просветни и благотворителни учреждения и частни лица.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретарь Д. Мангъргов (д. сг): (Прочита предложението изцяло, заедно с мотивите към него — вж. прил. Т. I, № 58.)

Председателстващ В. Димчев: Има думата народният представител г. Николай Савов.

Н. Савов (д. сг): Във точка пета от това предложение се засягат материали, доставени за Ямболската градска община. Аз имам позива на Ямболското градско общинско управление, кждето се иска тая точка да се измъни тъй, както е редакцията за следующата община, а именно да се каже: „Електро-инсталационните материали за електрическата мрежа на града Ямбол“.

Министър д-ръ Т. Кулев: Понеже г. министърът на финансите отсъства, най-хубаво е да се отложи разглеждането и на тази точка.

Председателстващ В. Димчев: Понеже г. Савов прави предложение за измънение по същество на точка пета и понеже г. министърът на финансите отсъства и не може да си даде мнението, разглеждането на прочетеното предложение се отлага за следующото заседание в присъствието на г. министра на финансите.

Следующата точка десета от дневния ред е: одобряване предложението за приемане на служба по ведомството на Св. Синод на Българската църква руски подданици.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретарь Д. Мангъргов (д. сг): (Прочита предложението изцяло, заедно с мотивите към него — вж. прил. Т. I, № 62.)

Н. Пждарев (д. сг): Тъ са на служба сега, нали?

Секретарь Д. Мангъргов (д. сг): Да, всички са назначени от по-рано.

Председателстващ В. Димчев: Които приемат прочетеното предложение, моля, да вдигнат ръка. Болшинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 38).

Пристъпваме към последната точка от дневния ред — доклад на прошектарната комисия.

Има ли готови доклади на прошектарната комисия?

Министър д-ръ Т. Кулев: Г. министърът на финансите отсъства, а в негово отсъствие не могат да се разглеждат прошения.

Председателстващ В. Димчев: Понеже дневният ред за днешното заседание е изчерпан, ще определям дневния ред за следующото заседание

Предлагам следния дневен ред:

1. Трето четене законопроекта за народното здраве;
2. Второ четене проекта за тълкувателен законъ къмъ чл. 690 отъ търговския законъ (продължение разискванията);

Одобрение предложенията:

3. За ратификация на международната конвенция за защита на авторското право върху литературни и художествени произведения;

4. За освобождаване отъ вносни мита и бери и някои материали и предмети за чуждитъ на общински и други учреждения и частни лица и

5. Докладъ на прошектарната комисия.

Кои то приематъ тоя дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събраието приема.

Заседанието се вдига за утре.

(Вдигнато въ 17 ч. и 25 м.)

Подпредседателъ: В. ДИМЧЕВЪ

Секретаръ: Д. МАНГЪРОВЪ

Началникъ на Стенографското отдѣление: Д. АНТОНОВЪ

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е:

Отр.	Стр.
Отпуски, разрешени на народнитъ представители: Василь Игнатовъ, Недѣлчо Топаловъ, Владимиръ Христовуловъ, Христо Баевъ, Йорданъ Абаджиевъ, Борисъ Ецовъ, Димитъръ Гичевъ, Георги Губидѣликовъ, Кръстю п. Цвѣтковъ, Кузманъ Куневъ, Кирко Цвѣтковъ Христовъ, Проданъ Поповъ, Иванъ Харизановъ, Иванъ п. Янчевъ, Иванъ Кирпиковъ, Страшимиръ Георгиевъ, Тодоръ Димовъ Некезовъ, Иванъ Колевъ, Никола Стамболиевъ, Сотиръ Яневъ, Любомиръ Айвазовъ, Хинекъ Майеръ, Панайотъ Тинчевъ Калчевъ, Милю Милевъ, Христо Илиевъ, Георги Пъчевъ, Никола Аретовъ, Вълчо Ласкаловъ, Петъръ Гаговъ, д-ръ Димо Желѣзовъ и Борисъ Наконъ Божковъ	773
Предложения:	
1) за освобождаване Държавната печатница отъ мито, данъци, такси и бери за вноса на машини, тѣхнитъ части, консомативни материали и пособия (Приемане)	773
2) за освобождаване отъ митни бери и някои предмети за Ромънската, Италианската и Чехословашката легации (Приемане)	776
3) за освобождаване отъ вносни митни бери и някои материали и предмети за нуждитъ на общински, културно-просвѣтни и благотворително учреждения и частни лица (Прочитане и отлагане разглеждането)	776
4) за приемане на служба по ведомството на Св. Синодъ на Българската църква руски подданици при духовнитъ семинарии въ София и Пловдивъ (Приемане)	776
Законопроекти:	
1) за измѣнение и допълнение на някои членове отъ закона за лицага (Първо четене)	773
2) за допълнение на чл. 808 отъ търговския законъ (Първо четене)	775
3) за одобрение изплащането на фирмитъ: Гебрюдеръ Беселъ Унгаринъ Белгисе Металургисе фабриктъ и Вестфалише Холцштраубенъ фабриктъ Гердесъ стойността на доставенитъ отъ тѣхъ материали за нуждитъ на българскитъ държавни желѣзници презъ 1922/1923 г. и пр. (Първо четене)	778
Дневенъ редъ за следующето заседание	777